

Araştırma Makalesi

Künye: Tatlısu, B. & Bayraktar, G. (2020). Beden eğitimi ve spor lisans öğrencilerine göre “sporda hoşgörü” kavramı (Bayburt Üniversitesi örneği), Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 22(1).

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR LİSANS ÖĞRENCİLERİNE GÖRE “SPORDA HOŞGÖRÜ” KAVRAMI (BAYBURT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Bülent TATLISU¹, Gökhan BAYRAKTAR²

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda spor eğitimi alan lisans öğrencilerin “sporda hoşgörü” kavramı algılarını belirlemektir. Araştırmaya 56 kadın ve 106 erkek olmak üzere toplam 162 öğrenci gönüllü olarak katıldı. Bu çalışmada Miles-Huberman modeli kullanıldı. Öğrencilerden açık uçlu bir soru ile sporda hoşgörü kavramını yazılı olarak tanımlamaları istendi. Kadın öğrencilerin 21, erkek öğrencilerin 20 ve tüm öğrencilerin 24 farklı metafor olarak algıladıkları sporda hoşgörü; kadın öğrencilerin %51,79’u saygılı olmak, %23,21’i centilmen olmak (fair-play davranışı), %17,86’sı anlayışlı olmak, %17,86’sı sevgi dolu olmak, %14,29’u ahlaklı olmak ve %10,71’i sınırlı olmamak şeklinde algılarken; erkek öğrencilerin %51,38’i centilmen olmak (fair-play davranış) ve yine %51,38 oranında saygılı olmak, %17,43’ü sevgi dolu olmak, %11,93’ü anlayışlı olmak ve %10,09’u iyi niyetli olmak şeklinde algıladığı görülmektedir. Tüm öğrenci cevapları incelendiğinde, hoşgörü %51,52’lik oranla saygılı olmak ve %41,82’lik oranla centilmen olmak (fair-play davranışı) şeklinde algılanmaktadır. Yapılan çalışmada lisans spor eğitimi alan erkek, kadın ve genel olarak tüm öğrencilerin hoşgörü, öncelikli olarak saygılı ve centilmen olmak (fair-play davranış) kavramları ile ifade ettikleri sonucuna ulaşıldı.

Anahtar Kelimeler: Spor, Fair-Play, Hoşgörü, Sporda Hoşgörü.

CONCEPT OF TOLERANCE IN SPORT ACCORDING TO UNDERGRADUATE STUDENTS AT THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT (BAYBURT UNIVERSITY EXAMPLE)

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the perception of “tolerance in sport” of the undergraduate students who received sport education at School of Physical Education and Sports, Bayburt University in 2019-2020 academic year. A total of 162 students, 56 females and 106 males, participated in the study voluntarily. Miles-Huberman model was used in this research. Students were asked to define the concept of tolerance in sports in writing with an open-ended question. Using the qualitative research method, the students were asked to define the concept of tolerance in sports in writing with an open-ended question. The tolerance in sports perceived as 21 by females, 20 by males and 24 different metaphors by all students were defined as being respectful by 51.79% of the female students, being gentleman (fair-play behavior) by 23.21%, being sympathetic by 17.86%, being full of love by 17.86%, being ethic by 14.29% and not being angry by 10.71%, and also as being gentleman (fair-play behavior) by 51.38% of the male students, being respectful by 51.38%, being full of love by 17.43%, being sympathetic by 11.93% and being kindly by 10.09%. When all student responses were examined, tolerance was perceived as being respectful with 51.52% and being gentleman (fair-play behavior) with 41.82%. In the study, it was concluded that the male, female and all students who received undergraduate sports education construed tolerance as being respectful and being gentleman (fair-play behavior) principally.

Keywords: Sport, Fair-Play, Tolerance, Tolerance in Sport.

¹ Bayburt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bayburt.
0000-0003-4208-4583

² Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ağrı.
0000-0002-8408-3143

GİRİŞ

Metaforlar, bulguları açıklamanın güçlü ve akıllı yollarından birisidir. Güçlü bir metaforla, birtek ifade birden çok anlamı ifade edebilir. (Patton, 2014). Metafor genellikle söyleneni süslemek için kullanılan bir sanat sözcüğü olarak kabul edilir (Morgan, 1998). Birçok metaforu bir araya toplayarak genel bir yargı üzerinde durmak bu kelimenin tam karşılığı olmasada, açık ve herkes tarafından anlaşılır bir yargı olarak da söylenebilir.

Spor kelimesi Latince kökenli olmasına rağmen İngilizce olarak dünyaya tanıtılmıştır. Latince “dağıtmak, birbirinden ayırmak” anlamına gelen disportare ya da deportare kelimesinin 17. yüzyıldan sonra çok kullanılmasıyla “sport” olarak kısaltılmıştır. Daha önceleri, dinlenme, eğlenme, hoş vakit geçirme için yapılan faaliyetler olarak adlandırılan spor, zamanla yarışma, kazanma ve üstün gelme çabası için yapılan vücut faaliyetleri olarak değişime uğramıştır (Sezen ve Sezen, 2009). Yani sosyal ve kültürel hayat tarzlarında meydana gelen değişimler, spor kavramında da çeşitli değişimler yaşanmasına neden olmuştur (Tanrıverdi, 2012). Geçmişte insanların var olabilmek için doğayla giriştikleri ölüm kalım mücadelesi olarak kendiliğinden ortaya çıkan spor (Fişek, 1985), yakın zamana kadar bireyin bilişsel, duyuşsal ve toplumsal boyutlarına katkısının göz ardı edildiği (Demirhan, 2003; Fişek, 1983), sportif etkinliklerin sadece bedenin eğitimi olarak algılandığı bir süreçten geçmiştir (Özer, 1990). Günümüzde ise; bireyin yeteneklerini geliştirmeye yardımcı olan, belirli kurallara bağlı olarak, bireysel ve toplu olarak yapılabilen, hem meslek olarak hem kişisel eğlence işlevini yerine getiren, grup üyeliği duygusu vererek kişilerin sosyalleşmesine yardımcı yardımcı olan (Küçük ve Koç, 2004), bütünleştirici dayanışmacı ve kültürel bir olgu olarak daha geniş bir kavram haline dönüşmüştür (Erkal, 1982). Spor kişilerin fiziksel, zihinsel, duygusal, psikolojik ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmanın yanında sosyal kaygıların giderilmesine de etkili bir faktördür (Ucan ve Ozan, 2019). Tüm bunların yanı sıra günümüzde değişen ekonomik koşullarla birlikte (Tanrıverdi, 2012), sporun toplumsal gücüne bağlı olarak pazarlanabilir bir ürün olması (Altınbaş, 2007), sporun büyük bir sektör haline gelmesini sağlamıştır (Talimciler, 2008).

Endüstrileşme sürecinde firmalar sporun pazarlanmasında önemli bir itici güç olurken beraberinde rekabet, mücadele gibi şiddeti normalleştiren alan oluşmuştur (Bulgu, 2005; Altınbaş, 2007). Günümüzde birçok insanı bir araya getirebilen sporun ekonomik olarak büyük bir güce sahiptir olması sporcularda ve taraftarlarda kazanma hırsını daha çok arttırmaktadır. Bu durum sportif ortamlarda çoğu taraftarın ya da sporcuların rakibine karşı olumsuz davranışlar sergilemesine yol açmaktadır (Mavi ve Tuncel, 2012). Sporcuya, seyirciye ve spor

tesislerine yönelik olarak karşımıza çıkan şiddet milliyetçi kimliğe veya cinsiyetlere göre şekillenebilmektedir (Bulgu, 2012).

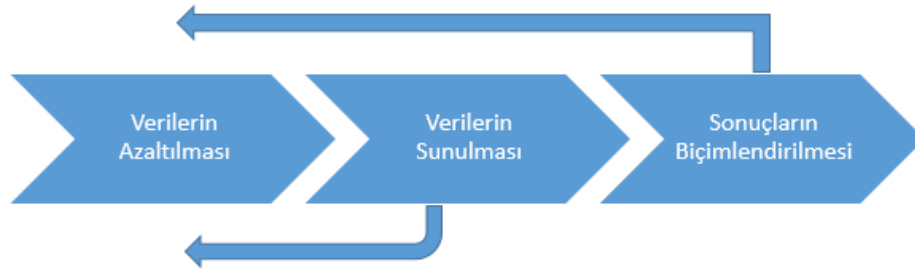
Şiddet, kitleleri spor sahalarından, spor salonlarından hatta spordan, sporun önemli bir unsuru olan seyirciden uzaklaştırmaktadır (Bulgu, 2005). Bu nedenle genellikle rekabet kaynaklı olarak ortaya çıkan şiddet ve saldırganlığı ortadan kaldırmak için hoşgörü kavramı büyük önem kazanmaktadır (Mavi ve Tuncel, 2012). Pehlivan'a göre (2004) hoşgörü sporda insan onurunu içine alan bir kavramdır. Hoşgörünün temelinde, farklı inanç ve değerlerin varlığını kabullenebilme düşüncesi yatar (Topuz, 1995). Bireysel farklılıklarla bir arada yaşayabilmenin önemli olduğu günümüzde hoşgörü, kişilerde var olması gereken önemli değerlerden biridir (Çalışkan ve Sağlam, 2012). Sporun bünyesinde de barış, hoşgörü, eşitlik, disiplin, erdem, sevgi, saygı gibi kavramlar yer almaktadır (Pehlivan, 2004).

Sporun doğasına uygun olmayan her türlü davranış, tahammülsüzlükten ve hoşgörüsüzlükten kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu nedenle araştırmada spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sporda hoşgörü kavramına bakış açılarını ortaya koymak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi:

Bu araştırmada, nitel araştırmalarda kullanılan veri analizi yöntemlerinden Miles-Huberman modelinin kuramsal temelleri ve uygulamaya yönelik stratejileri ele alınmıştır. Miles-Huberman Modeli Sosyal olguların nedenlerini açıklamaya dönük bir model, Miles ve Huberman (1994) tarafından ileri sürülmüştür. Bu model, sosyal olgular arasında, temellendirilebilir ve durağan sosyal olayları bütünleştiren bir düzene ve ardışıklığa sahip ilişkiler kurulabilmektedir. Bu ilişkiler bütünü 'aşkın gerçekçilik' olarak adlandırılmaktadır. Bu modele göre yapılan analizler: verilerin düzenlenmesi veya azaltılması, verilerin sergilenmesi, sonuçların tasvir edilmesi ve doğrulanması olarak tasarlanan üç temel aşamayı içermektedir (Miles ve Huberman,1994, Akt: Baltacı, 2017).

Şekil 1. Miles-Huberman Modeli (Miles ve Huberman, 1994).

Nitel araştırmanın herkes tarafından kabul edilen bir tanımını yapmak güçtür. Nitekim nitel araştırma literatüründe birçok yazar böyle bir tanım yapmaktan kaçınır. Bunun nedeni ise 'nitel araştırma' kavramının bir şemsiye kavram olarak kullanılmasından ve bu şemsiye altında yer alabilecek birçok kavramın değişik disiplinlerle yakından ilişkili olmasından kaynaklanmaktadır. 'durumsal araştırma', 'yorumlayıcı araştırma', 'aksiyon araştırması', 'doğal araştırma', 'tanımlayıcı araştırma', 'teori geliştirme', 'içerik analizi' bu kavramlardan sadece birkaç tanesidir. Tüm bu kavramlar araştırma deseni ve analiz teknikleri açısından birbirlerine benzer yapılara sahip olduğu için, 'nitel araştırma' bu kavramları içine alan genel bir kavram olarak kabul edilebilir (Yıldırım, 1999).

Nitel Araştırmanın Özellikleri:

Nitel araştırma yönteminin genel özellikleri şu şekilde sıralanabilir (Bilton, 1996; Neuman, 1996; Yıldırım ve Şimşek, 2005; Walliman, 2006).

- Sosyal gerçeklik anlayışı: sosyal gerçeklik, birbirleriyle etkileşimde bulunan sosyal aktörlerin amaçlı eylemleri ile yaratılır. Sosyal aktörler tarafından oluşturulan sosyal gerçeklik, zamana ve kültüre bağlı olarak sürekli değişir; durağan, düzenli ve evrensel değildir.

- Tümevarım ilkesi hâkimdir: yorumlayıcı yaklaşıma göre bütün, parçaların toplamından daha fazlasını ifade eder. Bu nedenle nitel araştırmalarda sosyal olgular parçalara ayrılarak incelenemez, yani araştırma problemini oluşturan değişkenler birbirinden ayrı ayrı ele alınmazlar.

- Çalışılan durum ön plandadır: sosyal gerçeklik sürekli olarak değişmekte olduğu, sosyal olay ve olgular, belirli davranışlarla sınırlanamayacak kadar karmaşık olduğu ve önceden belirlenmiş standart bir ölçüm aracıyla kesin olarak ölçülemeyecekleri için araştırma sırasında araştırma problemi ya da yöntem değiştirilebilir. Bu nedenle nicel araştırmanın aksine, nitel araştırmalarda çalışılan durumun kendisi, yöntemden daha önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

- Verileri zenginliği içinde sunar: nitel araştırmalar ortalama, yüzde, çapraz tablo gibi bazı betimsel istatistikler kullanmakla birlikte, verilerini sayısal göstergelere indirgemezler, verilerin kendi zenginliğini, derinliğini, çeşitliliğini ve ayrıntılarını yansıtacak şekilde ifade ederler.

- Bulguların doğruluğu: yapılan yorum ya da geliştirilen teori, çalışılan kişilere anlamlı geliyorsa ve diğer kişilerin de onların gerçekliğine girmesini ya da onları derin bir şekilde anlamasını sağlayabiliyorsa doğru kabul edilir.

Evren ve Örneklem:

Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim gören 498 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim gören tüm öğrenciler arasından, random yöntemle seçilmiş olan ve verilen ölçme aracını eksiksiz bir şekilde dolduran 56 kadın ve 106 erkek olmak üzere toplam 162 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları:

Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim gören 162 öğrencinin cinsiyetlerini belirttikleri bir seçenek ile “sporda hoşgörü” kavramına ilişkin görüşlerini öğrenmek amacıyla hazırlanan açık uçlu soru soruldu. Bu soruya verdikleri cevaplardan sporda hoşgörüyü tanımladıkları kavramlar bilgisayar ortamına aktarıldı. Bazı adaylar birden çok metafor ile hoşgörüyü tanımladıkları için toplamda tanımlanan metafor sayısı araştırmaya katılan öğrenci sayısından fazladır.

Metafor genellikle söylemi süslemek için kullanılan bir sanat sözcüğü olarak kabul edilir (Morgan, 1998).

Verilerin Analizi:

Elde edilen verilere, Microsoft Office 10 Excel for WINDOWS® paket programında frekans ve yüzde (%) hesaplaması yapılmıştır.

BULGULAR

Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin “sporda hoşgörü” kavramı hakkındaki görüşlerinden elde edilen metaforlar ve her bir metaforun ne oranda “sporda hoşgörünün” karşılığı olarak algılandığı aşağıdaki Tablolarda ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 1. Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Kadın Öğrencilerin “Sporda Hoşgörü” Kavramı Hakkındaki Görüşleri*

Hoşgörü Kavram Algısı	f	%
Adaletli olmak	1	1.79
Ahlaklı olmak	8	14.29

Ani tepki göstermemek	1	1.79
Anlayışlı olmak	10	17.86
Bencil olmamak	1	1.79
Centilmen olmak / fair-play davranış	13	23.21
Disiplinli olmak	1	1.79
Dürüst olmak	2	3.57
Egolu olmamak	3	5.36
Empatili olmak	5	8.93
Farklı fikirlere açık olmak	2	3.57
Gülyüzlü olmak	2	3.57
İletişime açık olmak	4	7.14
İyi niyetli olmak	5	8.93
Nazik olmak	1	1.79
Örnek olmak	1	1.79
Sabırlı/tahammüllü olmak	7	12.5
Saygılı olmak	29	51.79
Sevgi dolu olmak	10	17.86
Sinirli olmamak	6	10.71
Usluplu olmak	2	3.57

*Bazı adaylar birden çok kavram ile hoşgörüü tanımladıkları için toplamda tanımlanan kavram sayısı araştırmaya katılan öğrenci sayısından fazladır.

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan kadın öğrencilerin en yüksek düzeyde (%10'un üzerinde) verdikleri cevaplar incelendiğinde, hoşgörü kavramını, %14,29'u (n=8) ahlaklı olmak, %17.86 anlayışlı olmak, %23,21'i (n=13) centilmen olmak/ fair-play davranış, %12,5'i (n=7) sabır/tahammüllü olmak, %51,79'u (n=29) saygılı olmak, %17,86'sı (n=10) sevgi dolu olmak, %10,71'i (n=6) sinirli olmamak ifadesi ile değerlendirmektedirler.

Tablo 2. Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin "Sporda Hoşgörü" Kavramı Hakkındaki Görüşleri*

Hoşgörü Kavram Algısı	f	%
Ahlaklı olmak	6	5.5
Ani tepki göstermemek	2	1.83
Anlayışlı olmak	13	11.93

Centilmen olmak / fair-play davranış	56	51.38
Ciddiyet sahibi olmak	1	0.92
Disiplinli olmak	1	0.92
Dürüst olmak	5	4.59
Empatili olmak	2	1.83
Gülyüzlü olmak	4	3.67
Hak ettiğine razı olmak	1	0.92
İletişime açık olmak	1	0.92
İyi niyetli olmak	11	10.09
Nazik olmak	4	3.67
Örnek olmak	1	0.92
Pozitif enerjili olmak	1	0.92
Sabırlı/tahammüllü olmak	6	5.5
Saygılı olmak	56	51.38
Sevgi dolu olmak	19	17.43
Sinirli olmamak	3	2.75
Usluplu olmak	1	0.92

*Bazı adaylar birden çok kavram ile hoşgörüü tanımladıkları için toplamda tanımlanan kavram sayısı araştırmaya katılan öğrenci sayısından fazladır.

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan erkek öğrencilerin hoşgörü kavramını, %11,93'ü (n=13) anlayışlı olmak, %51,38'i (n=56) centilmen olmak/ fair-play davranış, %10,09'u (n=11) iyi niyetli olmak, %51,38'i (n=56) saygılı olmak, %17,43'ü (n=19) sevgi dolu olmak,

Tablo 3. Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Tüm Öğrencilerin "Sporda Hoşgörü" Kavramı Hakkındaki Görüşleri*

Hoşgörü Kavram Algısı	f	%
Adaetli olmak	1	0.61
Ahlaklı olmak	14	8.48
Ani tepki göstermemek	3	1.82
Anlayışlı olmak	23	13.94
Bencil olmamak	1	0.61
Centilmen olmak / fair-play davranış	69	41.82

Ciddiyet sahibi olmak	1	0.61
Disiplinli olmak	2	1.21
Dürüst olmak	7	4.24
Egolu olmamak	3	1.82
Empatili olmak	7	4.24
Farklı fikirlere açık olmak	2	1.21
Güleryüzlü olmak	6	3.64
Hak ettiğine razı olmak	1	0.61
İletişime açık olmak	5	3.03
İyi niyetli olmak	16	9.7
Nazik olmak	5	3.03
Örnek olmak	2	1.21
Pozitif enerjili olmak	1	0.61
Sabırlı/tahammüllü olmak	13	7.88
Saygılı olmak	85	51.52
Sevgi dolu olmak	29	17.58
Sinirli olmamak	9	5.45
Usluplu olmak	3	4.95

*Bazı adaylar birden çok kavram ile hoşgörüü tanımladıkları için toplamda tanımlanan kavram sayısı araştırmaya katılan öğrenci sayısından fazladır.

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan tüm öğrencilerin genel olarak ise; %51,52'si (n=85) saygılı olmak, %41,82'si (n=69) centilmen olmak/ fair-play davranış, %17,58'i (n=29) sevgi dolu olmak, %13,94'ü (n=23) anlayışlı olmak olarak algıladıkları görülmektedir.

TARTIŞMA

Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin, sporda hoşgörü kavramına bakış açılarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada, erkek öğrenciler hoşgörü kavramını "adaletli olmak, ahlaklı olmak, ani tepki göstermemek, anlayışlı olmak, bencil olmamak, centilmen olmak (fair-play davranış), disiplinli olmak, dürüst olmak, egolu olmamak, empatili olmak, farklı fikirlere açık olmak, güler yüzlü olmak, iletişime açık olmak, iyi niyetli olmak, nazik olmak, örnek olmak, sabırlı/tahammüllü olmak, saygılı olmak, sevgi dolu olmak, sinirli olmamak, üsluplu olmak" şeklinde 21 farklı kavram ile açıklamaya çalışmışlardır. Erkek öğrencilerin hoşgörü konusundaki öncelikli kavramları incelendiğinde, %51,79'u saygılı olmak, %23,21'i centilmen

olmak (fair-play davranış), %17,86'sı anlayışlı olmak, %17,86'sı sevgi dolu olmak, %14,29'u ahlaklı olmak ve %10,71'i sınırlı olmamak şeklinde ifade ettikleri görüldü (Tablo 1). Kadın öğrenciler hoşgörüyü "ahlaklı olmak, ani tepki göstermemek, anlayışlı olmak, centilmen olmak (fair-play davranış), ciddiyet sahibi olmak, disiplinli olmak, dürüst olmak, empatili olmak, güler yüzlü olmak, hak ettiğine razı olmak, iletişime açık olmak, iyi niyetli olmak, nazik olmak, örnek olmak, pozitif enerjili olmak, sabırlı/tahammüllü olmak, saygılı olmak, sevgi dolu olmak, sınırlı olmamak, üsluplu olmak," şeklinde 20 farklı kavram ile açıklamaya çalışmışlardır. Kadın öğrencilerin %51,38'i centilmen olmak (fair-play davranış) ve yine %51,38 oranında saygılı olmak şeklinde algıladıkları hoşgörü kavramını, %17,43'ü sevgi dolu olmak, %11,93'ü anlayışlı olmak ve %10,09'u iyi niyetli olmak şeklinde ifade ettiler (Tablo 1). Erkek ve kadın öğrencilerin birlikte hoşgörü kavramını açıklamaları ise 24 farklı kavram ile gerçekleşmiştir. Bunlar; adaletli olmak, ahlaklı olmak, ani tepki göstermemek, anlayışlı olmak, bencil olmamak, centilmen olmak (fair-play davranış), ciddiyet sahibi olmak, disiplinli olmak, dürüst olmak, egolu olmamak, empatili olmak, farklı fikirlere açık olmak, güler yüzlü olmak, hak ettiğine razı olmak, iletişime açık olmak, iyi niyetli olmak, nazik olmak, örnek olmak, pozitif enerjili olmak, sabırlı/tahammüllü olmak, saygılı olmak, sevgi dolu olmak, sınırlı olmamak, üsluplu olmaktadır. Tüm öğrenci cevapları incelendiğinde, hoşgörünün %51,52'lik oranla saygılı olmak ve %41,82'lik oranla centilmen olmak (fair-play davranış) şeklinde algılandığını, bu kavramları %17,58 ile sevgi dolu olmak, %13,94 ile anlayışlı olmak ve %9,7 ile iyi niyetli olmak kavramlarının takip ettiği tespit edildi. Bu konuda literatürde çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Sporcuların sporda hoşgörü kavramına ilişkin algılarının incelendiği diğer bir araştırmada hoşgörü kavramı sporcular tarafından 21 farklı kavram olarak algılanmış ve bu kavramların büyük bir kısmı bu çalışmada tespit edilen kavramlarla aynı kavramlar oldukları görülmektedir. Kadın ve erkeklerin görüşlerinin ayrı ayrı incelenmediği araştırmada bizim sonuçlarımıza benzer olarak fairplay/centilmenlik (%35,43) ve rakibe saygı (%34,64) kavramları öncelikli olarak algılanan kavramlar oldukları bildirilmiştir (Mavi ve Tuncel, 2012). Ayrıca Mavi ve Tuncel'in (2012) çalışmasında sporcuların hoşgörü kavramını, %14,96 oranında hataları alttan almak, %14,1 oranında sevgi, %11,02 oranında anlayışlı olmak ve %7,87 oranında ahlaklı olmak şeklinde de algıladıkları da ortaya çıkmıştır.

Özellikle fair-play davranışlarının her iki çalışmada da yüksek oranda hoşgörü ile benzer kavram olarak algılanmasının ülkemizde de spora ilişkin olumlu düşüncelerin iyi bir seviyede olduğunu göstermektedir. Bu konuda Yıldırım (2017) yapmış olduğu çalışmada Eskişehir Osmangazi Üniversitesi okul ve kulüp takımlarında oynayan 156 sporcunun fair-play

davranışlarını sergileme durumlarına ilişkin yapmış olduğu araştırma bulgularına göre müsabaka öncesinde, müsabaka esnasında, müsabaka sonrasında ve genel olarak bir müsabakada fair-play’e uygun davranışlar gerçekleştirdikleri sonucunu bulmuştur. Pehlivan (2004) fair-play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemini araştırdığı çalışmada, spor kavramı içerisinde öne çıkan, aslında bir ahlak kavramı ve eğitim ilkesi olarak kabul edilen fair-play’in hoşgörü, centilmenlik, erdemlilik, haklara saygı, iyiyi ve güzeli takdir etme, dürüstlük ve eşitlik gibi insani özellikleri içeren ve sporun da özünü oluşturan bir kavram olduğunu belirtmiş ve okul sporu aracılığıyla bireylere kazandırılması, sporun geleceği ve demokratik yaşam açısından da önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Yapılan bu araştırmada erkekler hoşgörü kavramını bencil olmamakla bir tutmaz iken kadınlarda bu durum yalnızca 1 öğrenci tarafından bencil olmamakla eş değer olduğu belirtilmiştir. Her ne kadar araştırmamızda sporda hoşgörü ile bencillik arasında bir bağlantı görülmemiş olsa dahi, Tozoglu ve Ozan’ın (2020) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları bir araştırmada sportif aktivite yapma süresi arttıkça bencillik düzeyinin de paralel olarak arttığı ifade edilmiştir. Bu durum bencilliğin sporla ilişkisini ortaya koyarken, bencilliğin hoşgörü üzerinde etkisi olmadığını da bu araştırma sonucuna dayanarak söylemek doğru olmaz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırma sonucunda spor lisans eğitim alan;

✓ Erkek öğrencilerin hoşgörü kavramını 21 farklı kavram olarak algıladıkları, bunlardan saygılı olmak, centilmen olmak (fair-play davranış) ve anlayışlı olmak kavramlarının ön plana çıktığı,

✓ Kadın öğrencilerin hoşgörü kavramını 20 farklı kavram olarak algıladıkları, bunlardan centilmen olmak (fair-play davranış), saygılı olmak ve sevgi dolu olmak kavramlarının ön plana çıktığı,

✓ Tüm öğrencilerin hoşgörü kavramını 20 farklı kavram olarak algıladıkları, bunlardan saygılı olmak, centilmen olmak (fair-play davranış) ve sevgi dolu olmak kavramlarının ön plana çıktığı sonuçlarına ulaşıldı.

Bu araştırma Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile sınırlıdır. Sporda hoşgörü kavramı hakkında beden eğitimi öğretmenleri, çeşitli branşlarda antrenörler, sporcular ya da spor yönetim hizmetlerinde görev alan kişilerin görüşlerinin de yeni araştırmalara konu olabileceği gibi, “Sporda Hoşgörü” ile “Fair-play”, “Fanatizm” ya da “Bencillik” kavramlarının araştırılması da önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. **Altınbaş, H.** (2007). Sporun pazarlaması ve pazarlama iletişiminde spor. Selçuk Üniversitesi iletişim fakültesi akademik dergisi, 5(1):93-101.
2. **Baltacı, A.** (2017). Avrupa Okullarında Dini Simgelerin Yasallığı. Cumhuriyet İlahiyat Dergisi, 21 (1):45-80.
3. **Bilton, T., Bonnett, K., Jones, P., Skinner, D., Stanworth, M., & Webster, A.** (1996). Education. In Introductory Sociology. Palgrave, London.107-109.
4. **Bulgu, N.** (2005). Sporda Şiddet Ve Alt-Kültür. Spor Bilimleri Dergisi, 16(4):229-250.
5. **Bulgu, N.** (2012). Futbolda Şiddetin Erkeklik Anlamları. Spor Bilimleri Dergisi, 23(4):207-9.
6. **Çalışkan, H. Sağlam, H. İ.** (2012). Hoşgörü Eğilim Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve İlköğretim Öğrencilerinin Hoşgörü Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 12(2), 1431-1446.
7. **Demirhan, G.** (2003). Kültür Eğitim Felsefe Ve Spor Eğitimi İlişkisi. Spor Bilimleri Dergisi, 14(2), 92-103.
8. **Erkal, M.** (1982). Sosyolojik Açıda Spor, Filiz Kitapevi, İstanbul. 199.
9. **Fişek K.** (1985). 100 Soruda Türkiye'de Spor Tarihi, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 22.
10. **Fişek, K.** (1983). Devlet Politikası Ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi. Ankara: Aü Sbf Yayınları.
11. **Küçük, V. Koç, H.** (2004). Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan Ve Spor İlişkisi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (10):1-11.
12. **Mavi S., Tuncel S.D.** (2012). Sporcuların 'Sporda Hoşgörü' Kavramına İlişkin Algıları, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, , 10 (4):125-129.
13. **Miles, BM., Huberman, AM.** (1994). Qualitative Data Analyseis, Second Edition, SAGE Publications, California, 10.
14. **Morgan, G.** (1998). Yönetim ve örgüt teorilerinde metafor (Çev: Bulut G). İstanbul: MESS Yayıncılık.
15. **Neuman, B.** (1996). The Neuman Systems Model İn Research And Practice. Nursing Science Quarterly, 9(2):63-70.
16. **Özer, M.K.** (1990). Sporda Eğitim Ve Öğretim, Spor Şurası Bildirileri, Başbakanlık Gsgm Yayını, Ankara, 60.
17. **Patton, MQ** (2014). Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri. 3. Baskıdan Çeviri. (Çev Edit.; Bütün, M & Demir, SB). Ankara: Pagem Akademi
18. **Pehlivan, Z.** (2004). Fair-Play Kavramının Geliştirilmesinde Okul Sporunun Yeri Ve Önemi, Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 2:49-53.
19. **Sezen, G., Sezen. B.** (2009) Profesyonel Futbolcuların Fair Playe Yönelik Davranışları İle Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişki, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara, 6.
20. **Talimciler, A.** (2008). Futbol Değil İş: Endüstriyel Futbol. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 26: 89-114.
21. **Tanriverdi, H.** (2012). Spor ahlaki ve şiddet. The Journal of Academic Social Science Studies. Publication of Association Esprit, Société et Rencontre Strasbourg/FRANCE, 5(8):1071-93.
22. **Topuz, H.** (1995). Hoşgörü, Pehlivan, Ğ. (Ed.). Hoşgörü ve eğitim toplantısı, UNESCO Türkiye Milli Komisyonu ve Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ortak Yayını, 30-38.
23. **Tozoglu, E. Ozan, M.** (2020). The Examination of Teacher Candidates' Selfishness Levels Regarding Sportive Activity and Different Variables, Asian Journal of Education and Training, 6(1):110-116.
24. **Ucan, I. Ozan, M.** (2019). Investigation of Speech Anxiety Levels of Physical Education and Sports Department Students in Terms of Different Variables International Journal of Applied Exercise Physiology, 8(3):100-108.
25. **Walliman, N.** (2006). Quantitative Data Analysis. Social Research Methods. Ed. By N. Walliman. Sage, 36-52.
26. **Yıldırım, A.** (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri Ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri Ve Önemi. Eğitim Ve Bilim, 23(112): 7-17.
27. **Yıldırım, A., Şimşek, H.** (2005). Qualitative Research Methods İn Social Sciences. Ankara: Seçkin Publishing.24- 32.
28. **Yıldırım, M.** (2017). Üniversitelerde Okul ve Kulüp Takımlarında Oynayan Sporcuların Sporda Fair-Play Anlayışlarının Belirlenmesi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği) İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (İübesbd), 4(1):1-15.